Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA MIHALA BOBEKA [*MICHAL BOBEK*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2016. gada 21. septembrī[1]

Lieta C-491/15 P

Typke
pret

Komisiju

Apelācija — Piekļuve iestāžu dokumentiem — Regula Nr. 1049/2001 — Eiropas Personāla atlases biroja (EPSO) konkursi — Datubāzes — Lūgums izsniegt tabulu ar virkni anonimizētu datu — Dokumenta jēdziens — Jauns vai pastāvošs dokuments

I – **Ievads**

1. *Rainer Typke* (turpmāk tekstā – "apelācijas sūdzības iesniedzējs") piedalījās priekšatlases testos divos Eiropas Personāla atlases biroja (turpmāk tekstā – "*EPSO*") atklātos konkursos. Pēc tam, kad viņš tika informēts par saviem rezultātiem, viņš saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1049/2001[2] (turpmāk tekstā – "Regula") lūdza sniegt piekļuvi tabulai ar virkni anonimizētu datu, kas saistīti ar šiem testiem, lai kliedētu savas šaubas par diskrimināciju. Eiropas Komisija noraidīja viņa pieteikumus par piekļuvi šiem datiem. Apelācijas sūdzības iesniedzējs apstrīdēja Komisijas lēmumu Vispārējā tiesā.

2. Ar izskatāmo apelācijas sūdzību apelācijas sūdzības iesniedzējs apstrīd Vispārējās tiesas spriedumu, ar ko noraidīta viņa prasība. It īpaši viņš apstrīd Vispārējās tiesas secinājumu, ka viņa lūgtais dokuments nepastāv, un tās secinājumu, ka Regulā Nr. 1049/2001 nav noteikts pienākums *EPSO* izveidot jaunu dokumentu.

3. Saskaņā ar Tiesas lūgumu šajos secinājumos uzmanība tiks vērsta uz jēdziena "pastāvošs dokuments" interpretāciju saistībā ar elektroniskām datubāzēm – galveno juridisko jautājumu, kas rodas šajā lietā.

II – **Atbilstošās tiesību normas**

4. Regulas Nr. 1049/2001 mērķis ir ieviest Eiropas Savienības iestāžu darbā pārskatāmību, tādējādi iedzīvinot LESD 1. panta 2. punktā nostiprināto atklātības principu.

1 — Oriģinālvaloda – angļu.

2 — Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 30. maija Regula par publisku piekļuvi Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas dokumentiem (OV 2001, L 145, 43. lpp.).

5. Regulas 2. panta nosaukums ir "Tiesību izmantotāji un piemērošanas joma". 2. panta 1. punktā ir noteikts, ka "ikvienam Savienības pilsonim un fiziskai personai, kas pastāvīgi dzīvo kādā dalībvalstī, vai juridiskai personai, kuras juridiskā adrese ir kādā dalībvalstī, ir tiesības piekļūt iestāžu dokumentiem, ievērojot šajā regulā noteiktos principus, nosacījumus un ierobežojumus". Saskaņā ar 2. panta 3. punktu "šī regula attiecas uz visiem iestādes dokumentiem, tātad uz dokumentiem, ko tā ir izdevusi, saņēmusi vai kuri ir tās rīcībā un skar jebkuru darbības jomu Eiropas Savienībā".

6. 3. pantā ir noteiktas vairākas definīcijas. It īpaši 3. panta a) punktā ir noteikts, ka ""dokuments" ir jebkura satura informācija neatkarīgi no tās pasniegšanas veida (uz papīra, elektroniskā formā vai skaņu, vizuālie un audiovizuālie ieraksti), kas skar iestādes politiku, darbību un lēmumus".

7. 6. pantā ir ietverti noteikumi par pieteikumiem saistībā ar piekļuvi dokumentam. Saskaņā ar šo tiesību normu:

"1. Pieteikumus saistībā ar piekļuvi dokumentam iesniedz rakstiski, arī elektroniski, vienā no EK līguma 314. pantā minētajām valodām; tiem ir jābūt skaidri formulētiem, lai iestāde varētu viegli atrast attiecīgo dokumentu. Pieteikuma iesniedzējam nav jānorāda pieteikuma iesniegšanas iemesli.

2. Ja pieteikums nav pietiekami skaidri formulēts, iestāde lūdz iesniedzēju precizēt pieteikumu un turklāt sniedz viņam palīdzību, piemēram, paskaidrojot, kā ir izmantojami publiskie dokumentu reģistri.

3. Ja pieteikums attiecas uz ļoti apjomīgu dokumentu vai ļoti lielu dokumentu skaitu, attiecīgā iestāde var bez papildu formalitātēm apspriesties ar pieteikuma iesniedzēju, lai rastu pieņemamu risinājumu.

4. Iestādes sniedz ziņas un palīdz pilsoņiem noskaidrot, kādā veidā un kur var iesniegt pieteikumus saistībā ar piekļuvi dokumentiem."

8. Visbeidzot, 10. pantā ir noteikti praktiski jautājumi par faktisku piekļuvi dokumentiem pēc tam, kad pieteikums ir apstiprināts. Atbilstoši 10. panta 1. punktam "pieteikuma iesniedzējs, iegūstot piekļuvi dokumentiem, pēc paša vēlēšanās iepazīstas ar tiem uz vietas vai saņem to kopiju, arī elektronisku kopiju, ja tāda ir pieejama [..]". Atbilstoši 10. panta 3. punktam "dokumentus nodrošina tādā redakcijā un veidā, kādā tas ir (arī elektroniski vai citā veidā, piemēram, Braila rakstā, palielinātā rakstā vai ierakstā), pilnībā ievērojot pieteikuma iesniedzēja vēlēšanos".

III – **Fakti un tiesvedība**

9. *R. Typke* ir Eiropas Komisijas personāla loceklis. Viņš piedalījās priekšatlases testos divos atklātos *EPSO* konkursos ierēdņu pieņemšanai darbā attiecīgi AD 5 un AD 7 pakāpē. Pēc tam, kad apelācijas sūdzības iesniedzējs tika informēts par rezultātiem, viņš iesniedza divus secīgus pieteikumus *EPSO* par piekļuvi dokumentiem ar mērķi pārliecināties, vai testi, kuros viņš piedalījās, bija organizēti atbilstoši vienlīdzīgas attieksmes principam. It īpaši apelācijas sūdzības iesniedzējam bija aizdomas, ka kļūdas tulkojumā varēja atstāt nelabvēlīgu ietekmi attiecībā uz noteiktām valodu grupām.

10. Savā pirmajā pieteikumā (procedūra Gestdem 2012/3258) apelācijas sūdzības iesniedzējs lūdza piekļuvi "tabulai" ar virkni anonimizētu datu saistībā ar testiem, ko bija kārtojuši apmēram 45 000 kandidātu. Šajā tabulā būtu ietverta informācija katra kandidāta identifikācijas numura formā saistībā ar jautājumiem, uz kuriem viņam vai viņai jāatbild; katra uzdotā jautājuma identifikācijas numurs, neizpaužot to saturu; jautājuma veids; norāde par valodu, kurā katrs jautājums ir uzdots katram kandidātam; un laiks, ko katrs kandidāts veltījis atbildei uz katru jautājumu.

11. Pēc sešiem mēnešiem savā otrajā pieteikumā (procedūra Gestdem 2013/0068) apelācijas sūdzības iesniedzējs nelūdza izsniegt tabulu, kurā būtu ietverta visa lūgtā informācija. Tā vietā viņš lūdza piekļuvi elektroniskā formātā pastāvošu dokumentu daļām, kurās būtu tā pati informācija, uz kuru attiecās viņa pirmais pieteikums, kā arī katram kandidātam uzdotā jautājuma sarežģītības pakāpe.

12. Ciktāl tas attiecas uz pirmo procedūru, *EPSO* noraidīja sākotnējo 2012. gada 9. augusta pieteikumu. *EPSO* atzina, ka tā rīcībā ir informācija. Tomēr tas norādīja, ka prasītais dokuments nepastāv. Tad apelācijas sūdzības iesniedzējs saskaņā ar Regulas Nr. 1049/2001 7. panta 2. punktu iesniedza atkārtotu pieteikumu, lūdzot iestādi pārskatīt savu nostāju. Komisijas ģenerālsekretariāts būtībā apstiprināja *EPSO* viedokli. Tas paskaidroja, ka ar Regulu Nr. 1049/2001 *EPSO* nav noteikts pienākums veikt informātikas darbības, lai iegūtu dažādās datubāzēs reģistrētu informāciju.

13. Attiecībā uz otro procedūru *EPSO* neatbildēja uz apelācijas sūdzības iesniedzēja otro pieteikumu. Pēc tam apelācijas sūdzības iesniedzējs iesniedza Komisijā atkārtotu pieteikumu.

14. Ar 2013. gada 5. februāra lēmumu (turpmāk tekstā – "pirmais apstrīdētais lēmums") Komisija noraidīja atkārtoto pieteikumu šādu iemeslu dēļ: pirmkārt, pieprasītais dokuments nepastāv. Pieprasītās tabulas izveide nozīmētu ne tikai to, ka ir jāiegūst informācija saistībā ar desmitiem tūkstošu attiecīgo testu no dažādām datubāzēm, bet arī informācija no citām datubāzēm, piemēram, jautājumu vispārīgās datubāzes. Otrkārt, ļaujot piekļūt šādam dokumentam, tiktu radīts pārlieku smags administratīvā darba apjoms.

15. Pēc viena mēneša ar 2013. gada 13. marta vēstuli Komisija pieņēma "otro apstrīdēto lēmumu". Šajā vēstulē Komisija uz otro atkārtoto pieteikumu neatbildēja pēc būtības. Tāpēc apelācijas sūdzības iesniedzējs saskaņā ar Regulas 8. panta 3. punktu interpretēja vēstuli kā noraidošu atbildi uz viņa atkārtoto iesniegumu otrajā procedūrā. Tad Komisija 2013. gada 27. maijā šajā procedūrā novēloti pieņēma tiešu atteikuma lēmumu.

IV – **Pārsūdzētais spriedums un tiesvedība Tiesā**

16. *R. Typke* Vispārējā tiesā lūdza atcelt pirmo un otro apstrīdēto lēmumu, pamatojoties uz to, ka ar tiem ir pārkāpta Regula Nr. 1049/2001. Komisija norādīja, ka Vispārējai tiesai būtu jāatzīst, ka, ņemot vērā, ka 2013. gada 27. maijā otrajā procedūrā ir pieņemts tiešs noraidošs lēmums, nav jālemj par prasību daļā, kas attiecas uz otrā apstrīdētā lēmuma atcelšanu. Komisija arī lūdza Vispārējo tiesu noraidīt prasību daļā, kas attiecas uz pirmo apstrīdēto lēmumu.

17. Vispārējā tiesa apstiprināja Komisijas argumentus [3]. Tā nosprieda, ka vairs nav jālemj par prasītāja prasījumiem atcelt netiešo lēmumu par piekļuves atteikumu otrajā procedūrā (pārsūdzētā sprieduma rezolutīvās daļas 1. punkts), noraidīja prasību daļā par pirmo apstrīdēto lēmumu (2. punkts) un noteica, ka *R. Typke* atlīdzina tiesāšanās izdevumus (3. punkts). Vispārējā tiesa īpaši nosprieda, ka pirmajā procedūrā pieprasītais dokuments nav pastāvošs dokuments, kuram varētu lūgt piekļuvi saskaņā ar Regulu Nr. 1049/2001.

18. Apelācijas sūdzības iesniedzējs Tiesā norāda, ka pārsūdzētā sprieduma rezolutīvās daļas 2. un 3. punkts ir atceļami. Viņš apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā un sagrozījusi pierādījumus, apgalvojot, ka apelācijas sūdzības iesniedzējs pirmajā procedūrā nav lūdzis piekļuvi pastāvošiem dokumentiem. Papildus tam apelācijas sūdzības iesniedzējs lūdz atcelt Eiropas Komisijas ģenerālsekretariāta pirmajā procedūrā pieņemto lēmumu (Gestdem 2012/3258).

3 — Spriedums, 2015. gada 2. jūlijs, *Typke*/Komisija (T-214/13, EU:T:2015:448).

19. Šīs apelācijas sūdzības būtība ir apgalvotā kļūda tiesību piemērošanā, interpretējot jēdzienu "pastāvošs dokuments" attiecībā uz elektroniskām datubāzēm. Šajā ziņā apelācijas sūdzības iesniedzējs izvirza vienu prasījumu, kas ir izteikts divās savstarpēji saistītās daļās.

20. Pirmkārt, apelācijas sūdzības iesniedzējs norāda, ka Vispārējā tiesa ir kļūdījusies, interpretējot Regulu Nr. 1049/2001, it īpaši tās 3. panta a) punktu un 4. panta 6. punktu. Tā nepareizi esot uzskatījusi, ka, piemērojot šīs tiesību normas relāciju datubāzēm, ir jānošķir daļēja piekļuve dokumentiem, kas ir reģistrēti relāciju datubāzē, un vienkārša piekļuve šajā datubāzē ietvertajai informācijai.

21. Otrkārt, apelācijas sūdzības iesniedzējs apgalvo, ka Vispārējā tiesa esot kļūdījusies, nospriežot, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja lūgums neattiecas uz pastāvošu dokumentu, bet uz jaunu dokumentu un ka tas katrā ziņā neietilpst Regulas piemērošanas jomā. It īpaši apelācijas sūdzības iesniedzējs apgalvo, ka pieprasītā datu kombinācija Regulas izpratnē ir dokuments, jo to var iegūt, meklējot datubāzē, izmantojot meklēšanas rīkus, kas ir pieejami attiecīgajā datu bāzē. No Regulas piemērošanas jomas neesot izslēgts pieteikums par piekļuvi relāciju datubāzei, kam ir jāformulē strukturēto vaicājumvalodu (turpmāk tekstā – "*SQL*") pieprasījumi, kurus pieteikumu saņēmusī iestāde iepriekš nav programmējusi vai izmantojusi regulāri attiecībā uz konkrēto datubāzi. Turklāt pārsūdzētais spriedums esot pretējs Regulas *lietderīgajai iedarbībai*. Piekļuve esot faktiski ierobežota ar datiem, par kuriem *EPSO* ir *ex ante* izlēmis, ka tos paziņos plašai sabiedrībai. Iestāde pat varētu apzināti liegt piekļuvi datubāzēm.

22. Savā atbildē Komisija īpaši apgalvo, ka Vispārējā tiesa pareizi ir piemērojusi jēdzienu "pastāvošs dokuments". Vienīgi iepriekš uzrakstīti *SQL* pieprasījumi varot tikt atzīti par pastāvošiem dokumentiem. Pieprasītais dokuments, kas ietver jaunu *SQL* pieprasījumu sagatavošanu, nevarot tikt iegūts, veicot parastu vai ikdienas meklēšanu *Dufour* sprieduma izpratnē [4]. Turklāt Regulas *lietderīgā iedarbība* netiktu vājināta, jo Regulas mērķis nav kalpot pilsoņu vispārējās informācijas vajadzībām. Komisija uzskata, ka apelācijas sūdzības iesniedzējs nav sniedzis pierādījumus tam, ka Komisija jebkad būtu apzināti izdzēsusi *SQL* paziņojumus, lai slēptu dokumentu. Pamatojoties uz to, Komisija lūdz Tiesu apelācijas sūdzību noraidīt un piespriest apelācijas sūdzības iesniedzējam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

V – **Vērtējums**

23. Šie secinājumi ir strukturēti šādi. Pirmkārt, es pārbaudīšu jēdzienu "dokuments" elektronisko datubāzu kontekstā, lai interpretētu Regulu Nr. 1049/2001 (A daļa). Otrkārt, es analizēšu, kas šajā pašā kontekstā ir "pastāvošs" dokuments pretēji "jauna" dokumenta izveidošanai (B daļa). Treškārt, pievēršoties šai lietai, es apsvēršu, vai apelācijas sūdzības iesniedzēja pieprasītā tabula varētu tikt uzskatīta par "pastāvošu dokumentu" (C daļa).

4 — Spriedums, 2011. gada 26. oktobris, *Dufour*/ECB (T-436/09, EU:T:2011:634, 153. punkts).

A – *Dokumenta jēdziens un piekļuves iespējas digitālajā laikmetā*

24. Regula Nr. 1049/2001 ir LES 1. panta otrajā daļā nostiprinātā atklātības principa izpausme [5]. Tās mērķis ir pēc iespējas pilnīgāk nodrošināt sabiedrības tiesības piekļūt dokumentiem [6], lai vairotu pārskatāmību ES iestāžu darbā, tādējādi padarot šīs iestādes leģitīmākas un nosakot tām lielāku atbildību pilsoņu priekšā [7].

25. Lai sasniegtu šos mērķus, tiesību aktos ir pieņemta ļoti plaša izpratne attiecībā uz Regulas 3. panta a) punktā ietverto jēdzienu "dokuments". Atbilstoši šai tiesību normai ""dokuments" ir jebkura satura informācija neatkarīgi no tās pasniegšanas veida (uz papīra, elektroniskā formā vai skaņu, vizuālie un audiovizuālie ieraksti), kas skar iestādes politiku, darbību un lēmumus".

26. No šīs plašās definīcijas izriet, ka dokuments var būt *jebkāda* satura, *jebkurā* pasniegšanas veidā, par *jebkuru* Savienības iestādes darbību.

27. Analoģiski līdzīga plaša "dokumenta" jēdziena izpratne ir atrodama Direktīvā 2003/98/EK [8]. Šīs direktīvas 2. panta 3. punktā "dokuments" ir definēts kā "jebkurš saturs uz jebkura nesēja (rakstīts uz papīra vai saglabāts elektroniskā veidā vai arī kā skaņas, attēla vai audiovizuāls ieraksts)" vai šāda satura jebkāda daļa. Šīs direktīvas preambulas 11. apsvērumā ir piebilsts, ka "dokuments" var aptvert "jebkādu aktu, faktu vai informācijas un jebkādu šādu aktu, faktu vai informācijas salikumu atveidojumu neatkarīgi no līdzekļiem (rakstīti uz papīra, saglabāti elektroniskā formātā vai arī kā skaņas, attēla vai audiovizuāli ieraksti), kuri ir valsts sektora iestāžu rīcībā".

28. Tāpēc šķiet, ka praktiski jebkas, jebkuri dati, datu kopums vai informācijas pakete Regulas Nr. 1049/2001 izpratnē var tikt uzskatīti par dokumentu.

29. Tomēr, neraugoties uz pieļauto plašo "dokumenta" jēdzienu, tā patiesā nozīme ir diezgan neskaidra attiecībā uz elektroniskajām datubāzēm un/vai šajās datubāzēs esošajiem dokumentiem. Vai tas ietver visus datu veidus, kas ir kodēti datu bāzē? Vai ir jānodrošina piekļuve jebkurai datu kombinācijai, ko iespējami var iegūt no datubāzēm pēc sarežģītiem meklējumiem?

30. Papildus Vispārējās tiesas spriedumam [9] Savienības jaunākajā judikatūrā ir atrodamas nelielas norādes par "dokumenta" definīciju elektronisko datubāzu kontekstā. Tomēr, balstoties uz noderīgajām norādēm šajā Vispārējās tiesas spriedumā, kā arī uz Regulas tekstu un būtību, es uzskatu, ka vismaz trīs šādu veidu informācija, kas ir ietverta elektroniskajās datubāzēs, var tikt uzskatīta par "dokumentu" Regulas Nr. 1049/2001 izpratnē:

— individuāli ieraksti, kas ir identificējamas semantiskas vienības plašākā datubāzē vai datu kopumā; vai

— neapstrādāti dati, kas ir ietverti datubāzē, datu kopumā, vai to noteikta daļa, vai

— visa datubāze vai datu kopums.

5 — Skat. preambulas 1. apsvērumu, kā tas interpretēts 2011. gada 21. jūlija spriedumā Zviedrija/*MyTravel* un Komisija (C-506/08 P, EU:C:2011:496, 72. punkts).

6 — Skat. preambulas 4. apsvērumu, kā tas interpretēts, piemēram, 2008. gada 1. jūlija spriedumā Zviedrija un *Turco*/Padome (C-39/05 P un C-52/05 P, EU:C:2008:374, 33. punkts) un 2010. gada 21. septembra spriedumā Zviedrija u.c./*API* un Komisija (C-514/07 P, C-528/07 P un C-532/07 P, EU:C:2010:541, 69. punkts).

7 — Skat. preambulas 2. un 3. apsvērumu. Skat. arī, piemēram, spriedumu, 2007. gada 18. decembris, Zviedrija/Komisija (C-64/05 P, EU:C:2007:802, 54. punkts).

8 — Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 17. novembra Direktīva par valsts sektora informācijas atkalizmantošanu (OV 2003, L 345, 90. lpp.), ar grozījumiem, kas izdarīti ar Direktīvu 2013/37/ES (OV 2013, L 175, 1. lpp.).

9 — Skat. spriedumu, 2011. gada 26. oktobris, *Dufour*/ECB (T-436/09, EU:T:2011:634).

31. Vispārīgi ikviens vai visi šie trīs var tikt uzskatīti par dokumentiem Regulas 3. panta a) punkta izpratnē. Nav iespējams abstrakti pateikt, vai tie tiks uzskatīti par "dokumentiem" katrā atsevišķā gadījumā. Tas būs atkarīgs no vairākiem nezināmajiem, it īpaši no konkrētās datubāzes īpašā veida un struktūras un konkrētā lūguma formulējuma katrā atsevišķā gadījumā. Dabiski, ka pastāv liela atšķirība starp vienkāršu izklājlapu, kurā ir desmit rindas divās kolonnās tikai ar skaitļiem, no vienas puses, un sarežģītu relāciju datubāzi ar plašu kodēšanu, kas ir vajadzīga, lai strukturētu pamatdatus, un kas potenciāli darbojas uz vairākiem serveriem, no otras puses.

32. Tomēr būtu jāizdara dažas vispārīgas piezīmes, lai šo (vismaz pirmajā acu uzmetienā) plašo "dokumenta" jēdzienu attiecībā uz elektroniskām datubāzēm ievietotu pareizajā kontekstā.

33. Ir skaidrs, ka tas, ka informācijas kopums atbilstoši Regulai ir atzīstams par "dokumentu", automātiski nenozīmē, ka ir tiesības *piekļūt* šim dokumentam. Tāpat ir vispārzināms, ka piekļuve dokumentiem var būt likumīgi ierobežota būtisku vai praktisku iemeslu dēļ. Turklāt šie divi iemeslu veidi nav savstarpēji izslēdzoši.

34. No vienas puses, piekļuve var būt ierobežota vai pat aizliegta būtisku iemeslu dēļ. Regulas 4. pantā ir uzskaitīti šie iemesli. Tie ir likumīgi izņēmumi no (pilnīgas) piekļuves dokumentiem. Šie būtiskie izņēmumi ir saistīti ar vairākām sevišķām interesēm vai vērtībām, piemēram, sabiedrības interesēm [10], personas privāto dzīvi un neaizskaramību un personas datu [11] un intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzību [12].

35. Tomēr noteikti ir jāuzsver, ka šāda izņēmuma esamība konkrētajā lietā neietekmē pašu "dokumenta" jēdziena definīciju. It īpaši to atspoguļo fakts, ka procedūra, lai saņemtu piekļuvi dokumentiem, sastāv no diviem atsevišķiem posmiem, kas ir jānovērtē autonomi [13]. Pirmkārt, vai pastāv dokuments Regulas 3. panta a) punkta izpratnē? Otrkārt, vai ir kādi būtiski iemesli, kas pamato ierobežojumu vai pat aizliegumu piekļuvei? Izņēmumi atšķiras no definīcijām. Iespējamo izņēmumu esamībai nebūtu jāsašaurina "dokumenta" jēdziena tvērums. Citiem vārdiem sakot, nav atļauts ačgārns pamatojums, – tas, ka dokuments pilnīgi vai daļēji var nebūt pieejams kāda no 4. pantā noteiktajiem izņēmumiem dēļ, nenozīmē, ka nepastāv "dokuments".

36. No otras puses, piekļuve "dokumentam" var būt ierobežota praktisku iemeslu dēļ. Trīs no tiem tiks nosaukti kā īpaši būtiski piekļuves elektroniskajiem dokumentiem kontekstā.

37. Pirmkārt, piekļuve ir atkarīga no precīza pieprasījuma iesniegšanas. Vispārīgi pieteikuma iesniedzējam ir jānosaka precīzs "dokuments", ko viņš vai viņa vēlas saņemt. Šī prasība izriet no Regulas 6. panta 1. punkta un 2. punkta. Saskaņā ar šīm tiesību normām pieteikumiem attiecībā uz piekļuvi dokumentiem ir jābūt "skaidri formulētiem, lai iestāde varētu viegli atrast attiecīgo dokumentu. [..] Ja pieteikums nav pietiekami skaidri formulēts, iestāde lūdz iesniedzēju precizēt pieteikumu un turklāt sniedz viņam palīdzību, piemēram, paskaidrojot, kā ir izmantojami publiskie dokumentu reģistri".

10 — Skat. Regulas 4. panta 1. punkta a) apakšpunktu.

11 — Skat. Regulas 4. panta 1. punkta b) apakšpunktu.

12 — Skat. Regulas 4. panta 2. punktu.

13 — Šajā ziņā skat. spriedumus, 2014. gada 2. oktobris, *Strack*/Komisija (C-127/13 P, EU:C:2014:2250, 40. punkts); 2008. gada 1. jūlijs, Zviedrija un *Turco*/Padome (C-39/05 P un C-52/05 P, EU:C:2008:374, 35. un 36. punkts).

38. Ir saprotams, ka prasība par precizitāti var radīt praktiskas problēmas gadījumos, kad pieteikuma iesniedzējs ir lūdzis piekļuvi datu kopumam vai neapstrādātiem datiem, nezinot precīzu attiecīgās datubāzes struktūru. Iespējams, ka šādās lietās lielāks uzsvars būtu liekams uz Regulas 6. panta 2. punktā noteikto prasību, kurā ir paredzēts, ka iestādei ir jāsniedz pieteikuma iesniedzējam saprātīga palīdzība, precizējot viņa pieteikumu. Katrā ziņā nekas neliedz šim pašam pieteikuma iesniedzējam iesniegt jaunu lūgumu par piekļuvi dokumentiem, labāk zinot par attiecīgās datubāzes struktūru, balstoties uz iepriekšējo(-iem) noraidījumu(-iem).

39. Otrkārt, dokumenta izmērs neietekmē tā atzīšanu par "dokumentu". Tomēr tas var ietekmēt veidus, kādos tiek nodrošināta piekļuve. Tas izriet no Regulas Nr. 1049/2001 6. panta 3. punkta un arī no 10. panta 1. punkta. Pirmajā ir noteikts, ka attiecīgā iestāde var bez papildu formalitātēm apspriesties ar pieteikuma iesniedzēju, lai rastu pieņemamu risinājumu [14], ja pieteikums attiecas uz ļoti apjomīgu dokumentu vai ļoti lielu dokumentu skaitu. Pēdējā ir noteikta virkne metožu, kā var piekļūt dokumentiem, piemēram, iepazīstoties ar tiem uz vietas (strīdīgi plašu vai sensitīvu dokumentu gadījumā).

40. Abās tiesību normās ir arī izskaidrots, ka Regula Nr. 1049/2001 ir par tiesībām *piekļūt* dokumentiem, bet ne obligāti par tiesībām *saņemt* dokumentu kopijas. Abas tiesību normas ir būtiski nozīmīgas elektroniskajiem dokumentiem, attiecībā uz kuriem lielā mērā atkrīt vairāki "fiziski" ierobežojumi par to, cik daudz tos var saprātīgi pieprasīt [15]. Šajās tiesību normās ir paredzēts, ka elektronisko dokumentu kopiju skaitam, kas var tikt saņemts no valsts administrācijas, var tikt noteikti daži saprātīgi un samērīgi ierobežojumi.

41. Treškārt, arī administratīvais slogs, kas rodas, nodrošinot piekļuvi dokumentiem, var būt faktors. Iestādēm ir jāpārliecinās, ka tiek nodrošināta zināma piekļuve "dokumentam", uz kuru attiecas Regula Nr. 1049/2001, ja patiešām ārkārtējos apstākļos darba slodze, ko tā rada, ir nesamērīga [16]. Iestādes var samērot piekļuves pieprasītāja intereses un darba slodzi, kas izriet no piekļuves pieteikuma apstrādes, lai aizsargātu labas pārvaldības intereses [17].

B – *Pastāvošs dokuments*

42. "Dokumenta", tai skaitā elektronisku dokumentu, jēdziens saskaņā ar Regulu Nr. 1049/2001 ir plašs. Tomēr Tiesa ir noteikusi, ka tiesības piekļūt iestāžu rīcībā esošiem "dokumentiem" attiecas tikai uz attiecīgās iestādes rīcībā esošiem *pastāvošiem* dokumentiem [18].

43. Piekļuves ierobežošana ar "pastāvošiem dokumentiem" noteikti izriet gan no Regulas teksta, gan tās būtības. Runājot par tekstu, Regulas 6. panta 1. punktā ir noteikts, ka pieteikuma iesniedzējam ir precīzi jānorāda, kurus dokumentus viņš vēlas saņemt, lai "iestāde varētu viegli *atrast attiecīgo dokumentu*" [19]. Tāpat saskaņā ar 10. panta 3. punktu "dokumentus nodrošina *tādā redakcijā un veidā, kādā tie ir*" [20]. Šo tiesību normu teksts parāda, ka piekļuve dokumentiem ir ierobežojama ar *pastāvošiem dokumentiem*.

14 — Šis risinājums var attiekties tikai uz pieprasīto dokumentu saturu vai skaitu. Skat. spriedumu, 2014. gada 2. oktobris, *Strack*/Komisija (C-127/13 P, EU:C:2014:2250, 26. punkts).

15 — Sal. ar Regulas 10. panta 1. punkta pēdējo teikumu, kurā ir noteikts, ka kopiju izgatavošana *līdz* 20 A4 lappusēm ir bez maksas.

16 — Spriedums, 2014. gada 2. oktobris, *Strack*/Komisija (C-127/13 P, EU:C:2014:2250, 28. punkts).

17 — Spriedums, 2014. gada 2. oktobris, *Strack*/Komisija (C-127/13 P, EU:C:2014:2250, 27. punkts).

18 — Skat. spriedumu, 2014. gada 2. oktobris, *Strack*/Komisija (C-127/13 P, EU:C:2014:2250).

19 — Izcēlums mans.

20 — Izcēlums mans.

44. Regulas mērķis ir vairot pārskatāmību. Pārskatāmība paredz dalīšanos ar dokumentiem, kas atrodas iestāžu rīcībā. Kā šajā lietā norādīja Komisija, pārskatāmības mērķis ir nostādīt pilsoni tādos pašos apstākļos kā iestādes ierēdni. Attiecīgi gan pilsoņiem, gan ierēdņiem principā ir dodama piekļuve tiem pašiem dokumentiem. Praktiski tas nozīmē, ka pilsonis var lasīt tos pašus materiālus un dokumentus, ko Eiropas Savienības iestādēs strādājošs ierēdnis, vai tie būtu papīra veidā vai uz ekrāna, uz vietas vai attālākā atrašanās vietā. Turpretī Regula nevar tikt interpretēta kā tāda, ar kuru iestādēm ir uzlikts pienākums sākt veidot dokumentus, kuru jau nav to rīcībā.

45. Tomēr atšķirība starp "pastāvošu" un "jaunu" dokumentu kļūst neskaidrāka elektronisko datubāzu kontekstā. Attiecībā uz papīru tas, vai konkrētais teksts vai tā daļa jau kaut kur ir uzrakstīts, dažkārt var būt problemātiski pierādījumu ziņā, bet ne tad, kad ir noteikts, ka šāds dokuments fiziski pastāv. Tomēr attiecībā uz elektroniskām datubāzēm "pastāvoša dokumenta" jēdzienu ir grūtāk konceptualizēt. Atkarībā no elektronisko datubāzu struktūras un iekšējās organizācijas no tām var iegūt daudz informācijas, bieži vien ar minimālu piepūli. Līdzīgi kā tas notiek, skatoties kaleidoskopā, neliels pavērsiens (pavēle vai klikšķis) var pilnībā mainīt attēlu. Tomēr jautājums ir: vai tieši šis "dokuments" ar tā īpašo datu izvietojumu pastāv pirms klikšķa, tādējādi veidojot "pastāvošu dokumentu", kuram pieteikuma iesniedzējam ir tiesības piekļūt, vai arī ar klikšķi tiek izveidots "jauns dokuments", kuram pieteikuma iesniedzējam nav tiesību piekļūt?

46. Nevēloties šajā stadijā uzsākt dziļas ontoloģiskas debates par esības un pastāvēšanas būtību, tomēr ir saprotams, ka šādos atšķirīgos tehnoloģiskos apstākļos *statiska* atšķirība starp "pastāvošiem" iepretī "jauniem" dokumentiem, kas rodas materiālajā papīra pasaulē, nebūs pilnībā noderīga. Dokuments, kuru ļoti vienkārši var izveidot no datubāzes, strikti runājot, nevar "pastāvēt" šajā konkrētajā konfigurācijā pieteikuma par piekļuvi iesniegšanas brīdī. Tomēr pamatdati, kas ir vajadzīgi tā izveidei, ir ietverti plašākā datu kopumā. Tāpēc konkrētajā elektronisko datubāzu kontekstā analīzē par atšķirībām starp "pastāvošiem" un "jauniem" dokumentiem, iespējams, ir jāpievērš uzmanība vērtējumam par pieprasītā dokumenta izveidošanas procesa *dinamisko*, radošo pusi.

47. Manuprāt, "pastāvoša dokumenta" jēdziens elektronisko datubāzu kontekstā var tikt ieskicēts divējādi, – pozitīvi un negatīvi. Pozitīvā definīcija pēc analoģijas tuvojas *sui generis* tiesībām intelektuālā īpašuma jomā [21]. Tas nozīmē, ka elektronisko datubāzu jomā dokuments būs uzskatāms par "jaunu", ja tas ir *būtiska ieguldījuma* rezultāts, kas mainītu pašu datubāzi. Citiem vārdiem sakot, darba apjoms, kas ir nepieciešams, lai izveidotu pieprasīto dokumentu datubāzes vai datu kopuma formā, ir tik nozīmīgs, ka tas faktiski veido atšķirīgu un tāpēc jaunu datu bāzi vai datu kopumu.

48. Šāda būtiska ieguldījuma esamība ir jānovērtē individuāli katrā konkrētajā gadījumā, pamatojoties uz katras atsevišķas lietas faktiem. Tomēr ilustratīvi piemēri, kas varētu tikt sniegti, varētu ietvert situācijas, kad, lai izveidotu pieteikumā prasīto dokumentu, ir jāpievieno jaunas vērtības (lauki, indeksi, identifikatori utt.), kas neatrodas esošajā datubāzē; vai kad, lai izveidotu dokumentu, ir nepieciešami sarežģīti meklējumi un darbības visā datu bāzē; vai arī gadījumus, kad pieprasītā dokumenta izveidei būtu vajadzīgas būtiskas izmaiņas pašas datubāzes struktūrā, piemēram, datubāzes jauna kodēšana vai indeksācija. Visos šajos piemēros, kas nav ne izsmeļoši, ne savstarpēji izslēdzoši, būtu jārada "jauns dokuments", lai tas atbilstu pieprasītajai informācijai.

49. Definējot noliedzoši, "jauns dokuments" Regulas izpratnē nevarētu tikt izveidots, tikai dzēšot vai atsijājot (tai skaitā anonimizējot) dažus datubāzē vai datu kopumā esošos datus. Turklāt atkarībā no datubāzes precīzas struktūras, šādas darbības tomēr nevarētu ietvert būtisku (intelektuālu) ieguldījumu, tādējādi nevis izveidojot "jaunu dokumentu", bet tikai pārveidojot pastāvošo.

21 — Skat. Eiropas Parlamenta un Padomes 1996. gada 11. marta Direktīvu 96/9/EK par datubāzu tiesisko aizsardzību (OV 1996, L 77, 20. lpp.). It īpaši saskaņā ar 7. pantu "tādas datubāzes veidotājam, kuras satura iegūšanā, pārbaudē vai noformēšanā ir veikts kvalitātes un/vai kvantitātes aspektā būtisks ieguldījums, dalībvalstis nodrošina tiesības novērst visa datubāzes satura vai kvalitātes un/vai kvantitātes aspektā būtiskas tā daļas iegūšanu". Skat. it īpaši spriedumus, 2004. gada 9. novembris, *Fixtures Marketing* (C-338/02, EU:C:2004:696, 19. un nākamie punkti); 2015. gada 15. janvāris, *Ryanair* (C-30/14, EU:C:2015:10, 34. punkts), un 2013. gada 19. decembris, *Innoweb* (C-202/12, EU:C:2013:850, 36. punkts).

50. Piemēri šajā negatīvajā kategorijā ietver parastus vai ikdienas meklējumus, kas var tikt veikti, izmantojot attiecīgajā datubāzē pieejamos meklēšanas rīkus [22]. Tomēr dažu datu dzēšana vai atsijāšana esošā datubāzē arī nenozīmē "jauna dokumenta" izveidi. Anonimizēšana, manuprāt, ir tipiska atsijāšanas vai dzēšanas darbība. Ja vien anonimizēšanas īstenošanai nav vajadzīgas izmaiņas datubāzes struktūrā, tā nerada nekādu pievienoto vērtību, jo tā sastāv tikai no noteiktas informācijas dzēšanas no datubāzes.

51. Izdarot secinājumus šajā sadaļā, noteikti ir jāatzīst, ka iepriekš noteiktā pieeja elektronisko datubāzu kontekstā piedāvā plašāk uztvert jēdzienu "pastāvošs dokuments". Iemesli, kā jau izskaidrots, ir tehniski, – pretēji materiālajai papīra pasaulei daudz vairāk un vienkāršāk var tikt izdarīts elektronisko datubāzu pasaulē. Tāpēc jēdzienam "pastāvošs dokuments", to interpretējot elektronisko datubāzu kontekstā, nebūtu jākoncentrējas uz statisku, fizisku dokumenta esamību pieteikuma iesniegšanas brīdī, bet uz jautājumu par tā radošā procesa tvērumu, kas ir vajadzīgs, lai radītu pieprasīto dokumentu. Būtiskā ieguldījuma kritērijs elektronisko datubāzu kontekstā tad nozīmētu, praktiski runājot un, iespējams, pretēji vispārējai izpratnei, ka jēdziens "pastāvošs dokuments" ietvertu dokumentus, kas laikā, kad ticis iesniegts pieprasījums par piekļuvi informācijai, varēja fiziski nepastāvēt noteiktā veidā vai konfigurācijā, bet kura sagatavošana ir vienkārša, mehāniska darbība.

C – *Piemērošana šai lietā*

52. Ievērojot iepriekš minētos apsvērumus, tagad es aplūkošu jautājumu par to, vai tabula, ko apelācijas sūdzības iesniedzējs pieprasīja pirmajā sākotnējā pieteikumā, kas ir šīs apelācijas sūdzības priekšmets, ir "dokuments" Regulas Nr. 1049/2001 izpratnē.

53. Kā norādīja Vispārējā tiesa [23], *R. Typke* savā pirmajā pieteikumā prasīja tieši tabulu, kurā būtu šāda informācija:

— "katra kandidāta identifikācijas numurs, kas neļautu tos noteikt pēc uzvārda, bet ļautu sasaistīt ar jautājumiem, uz kuriem viņiem jāatbild;

— katra uzdotā jautājuma identifikācijas numurs, tomēr neizpaužot jautājumu saturu;

— jautājumu kategorija, pie kuras pieder katrs uzdotais jautājums, proti, teksta loģiskā analīze, abstraktā domāšana, matemātiskās iemaņas vai situāciju risināšanas iemaņas;

— norāde par valodu, kurā katrs jautājums ir uzdots katram kandidātam;

— norāde par iespējamo dažu jautājumu veikto neitralizāciju;

— sagaidāmā atbilde, kas, neizpaužot jautājuma saturu, ir viena un tā pati katrai jautājumu un atbilžu kombinācijai; šajā ziņā pieteikuma iesniedzējs precizēja, ka, ja visiem kandidātiem iespējamās atbildes netika sniegtas vienādā kārtībā, esot bijis jānodrošina, ka tiek izmantots vienāds identifikācijas veids katrai sagaidāmajai atbildei; turklāt viņš norādīja, ka situāciju risināšanas iemaņu jautājumiem bija jānorāda visas sagaidāmās atbildes, proti, labākā un sliktākā izvēle;

— katra kandidāta sniegtā atbilde uz katru no jautājumiem, tomēr ņemot vērā, ka pieteikuma iesniedzējs nav prasījis uzzināt atbilžu saturu, bet tikai norādīt kandidātu sniegtās pareizās vai nepareizās atbildes; pieteikuma iesniedzējs šajā ziņā precizēja, ka atsevišķs identifikācijas veids būtu bijis jāizmanto gadījumā, ja kandidāts nav atbildējis uz kādu jautājumu, un ka uz situāciju risināšanas iemaņu jautājumiem bija jābūt sniegtām pilnīgām atbildēm;

22 — 2011. gada 26. oktobra sprieduma *Dufour*/ECB (T-436/09, EU:T:2011:634, 150. un 153. punkts) nozīmē.

23 — Skat. spriedumu, 2015. gada 2. jūlijs, *Typke*/Komisija (T-214/13, EU:T:2015:448, 4. punkts).

— visbeidzot, laiks, ko katrs kandidāts veltījis atbildei uz katru jautājumu".

54. Vispārējā tiesa secināja, ka prasītās tabulas sagatavošana nozīmētu jauna dokumenta izveidošanu. Apelācijas sūdzības iesniedzēja pieprasījumam būtu vajadzīgs "informātikas programmēšanas darbs, proti, jāizveido jauni *SQL* pieprasījumi, un līdz ar to datubāzēs jāizveido jauns meklēšanas rezultāts [..]. Tomēr darbības, kas ir ietvertas šādā programmēšanas darbā [..], nav pielīdzināmas parastai vai ikdienas meklēšanai attiecīgajā datubāzē, kas tiek veiktas, izmantojot meklēšanas rīkus, kas ir Komisijas rīcībā attiecībā uz konkrētu datubāzi" [24].

55. Savā apelācijas sūdzībā apelācijas sūdzības iesniedzējs būtībā apgalvo, ka īpaša *SQL* meklējuma vaicājuma formulēšana, ar ko tiktu izveidots dokuments tabulas veidā, lai izklāstītu visu viņa īpaši prasīto informāciju, ir parasta vai ikdienas meklēšana un tā nav jauna dokumenta veidošana.

56. Pamatojoties uz Vispārējās tiesas konstatētajiem faktiem saistībā ar Komisijas lietotajiem datubāzu veidiem un apelācijas sūdzības iesniedzēja pirmā iesniegtā pieteikuma īpašo formulējumu, man šķiet, ka, lai apmierinātu pieteikuma iesniedzēja īpašo pieprasījumu, *EPSO* būtu tiešām bijis jāizveido jauns dokuments.

57. Nevēloties uzsākt faktu novērtējumu par to, kuri *SQL* vaicājumi ir iepriekš programmēti un kāda līmeņa programmēšanas iemaņas ir saprātīgi sagaidāmas no relācijas datubāzu lietotājiem un/vai administratoriem, manuprāt, apelācijas sūdzības iesniedzēja pieprasītās īpašās tabulas izveidošanai būtu vajadzīgs būtisks ieguldījums iepriekšējā sadaļā izskaidrotajā nozīmē. It īpaši, kā detalizēti aprakstīja Vispārējā tiesa, uz datubāzu izvēlētajiem laukiem būtu jāattiecina jauna identifikācijas kārtība, ieskaitot būtisku kodēšanu un iespējamu indeksāciju, to visu veicot vairākās datubāzēs.

58. Šo iemeslu dēļ es neuzskatu, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, nospriežot, ka pirmajā procedūrā iesniegtais pieteikums neattiecas uz piekļuvi "pastāvošam dokumentam".

59. Jāpievieno divas noslēdzošas piezīmes. Pirmkārt, šajā lietā ir zināmas izmaiņas attiecībā uz individuālo prasījumu, kas tikuši izteikti abās procedūrās, precīzu priekšmetu, jo apelācijas sūdzības iesniedzējs savus prasījumus acīmredzami ir formulējis dažādos veidos dažādās stadijās. Kā jau iepriekš tika atzīmēts šo secinājumu 37. punktā, pieteikuma iesniedzējam tomēr ir pienākums būt precīzam attiecībā uz pieprasījuma priekšmetu. No otras puses, šo nosacīto [25] precizitāti pieprasījuma priekšmeta formulēšanas ziņā kompensē fakts, ka pieteikuma iesniedzējs var iesniegt citu pieprasījumu par piekļuvi vēlākā datumā.

60. Otrkārt, ir jāatceras, ka trīs veidu dokumenti elektronisko datubāzu kontekstā, kas iepriekš uzsvērti šo secinājumu 30. punktā, nav savstarpēji izslēdzoši. Tāpēc tas, ka pieteikuma iesniedzēja lūgto datu īpašais salikums nav "pastāvošs dokuments", jo tā izveidei ir nepieciešams būtisks ieguldījums, nenozīmē, ka pieteikuma iesniedzējs nevar saņemt meklēto informāciju, iesniedzot jaunu pieprasījumu, lūdzot piekļuvi neapstrādātajiem datiem, datubāzes daļai vai visai datubāzei.

61. Tāpēc, atklāti sakot, personai nav tiesību saskaņā ar Regulu piekļūt "individuāli izstrādātam" dokumentam, kas ir izveidots atbilstoši viņa vēlmēm, tādējādi faktiski padarot administrāciju par savu privāto izpētes aģentūru. Tomēr tas viņam neliedz pašam veikt nepieciešamo izpēti, pamatojoties uz neapstrādātajiem datiem vai datu kopumu. Turklāt, kā jau minēts, iestādēm ir jāatklāj tas, kas tām ir. Tomēr tām nav pienākuma sākt saturiski jaunu dokumentu izveidi saskaņā ar "lietotāju" vēlmēm.

24 — Skat. spriedumu, 2015. gada 2. jūlijs, *Typke*/Komisija (T-214/13, EU:T:2015:448, 67. un 68. punkts, kā arī 62.–64. punkts).

25 — "Nosacīts", jo saprātīgas palīdzības pienākums, izskaidrojot neskaidrus lūgumus, administrācijai ir saistošs atbilstoši Regulas Nr. 1049/2001 6. panta 2. punktam.

62. Visbeidzot, pakārtotai piekļuvei neapstrādātajiem datiem tiks piemēroti tie paši noteikumi un izņēmumi, kas jau ir norādīti šo secinājumu pirmajā sadaļā. It īpaši, nodrošinot piekļuvi plašākam neapstrādātu datu kopumam vai visai datubāzei, pienācīga uzmanība ir jāvelta citu kandidātu datu un privāto tiesību aizsardzībai un trešo personu intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzībai attiecībā uz programmatūru un datubāzēs ietvertām programmām. Šie apsvērumi kopā ar praktiskākiem apsvērumiem par faktiski pieprasīto dokumentu lielumu noteiks konkrētos līdzekļus, ar kādiem persona var piekļūt attiecīgajiem dokumentiem (piemēram, vai dokuments tiks izsniegts kopijas veidā vai tikai uz vietas, iespējams, IT speciālista un/vai drošības darbinieka uzraudzībā). Iestādei ir jānosaka pienācīgs līdzsvars starp konkurējošām interesēm katra atsevišķa gadījuma kontekstā.

VI – **Secinājumi**

63. Šo iemeslu dēļ un neskarot argumentu par pierādījumu sagrozīšanu, es ierosinu Tiesai noraidīt apelācijas sūdzību attiecībā uz apelācijas sūdzības iesniedzēja apgalvotajām kļūdām tiesību piemērošanā.